

**TALOUSARVIO vuodelle 2021
ja taloussuunnitelma vuosille 2022 - 2023**

Kajaanin
kaupunki

Kajaanin Vesi -liikelaitos

Kajaanin Vesi -liikelaitos

Perustiedot

Perustehtävät

Kajaanin Vesi -liikelaitos vastaa toiminta-alueellaan vesihuoltolain mukaisesta vesihuoltolaitostoiminnasta taloudellisesti ja kilpailukykyisesti yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti. Huolehtii toiminta-alueellaan asutuksen ja siihen rinnastuvan elinkeino- ja vapaa-ajan toimintojen veden hankinnasta, käsittelystä ja jakelusta sekä jäteveden viemäroinnistä ja käsittelystä kaikissa olosuhteissa. Huolehtii tarvitsemiensa laitosten laitteiden ja johtojen suunnittelusta, rakentamisesta, huollosta ja ylläpidosta sekä toimintansa kehittamisestä.

Palvelujen nykytilan kuvaus

Perustehtävät hoidetaan omajohtoisena työnä, jossa käytetään merkittävästi alihankintaa ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Lietejätehuolto hoidetaan ostopalveluna. Oma henkilöstö on mitoitettu siten, että varallaolo voidaan järjestää omalla henkilöstöllä. Kausityötä ja erityistehtäviä hoidetaan ostopalveluin. Rakennuttamisesta pääosin vastataan itse ja yhteishankkeissa yhdessä ympäristöteknisen toimialan kanssa. Investoinnit ostetaan ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Asiakassopimushallinta, laskutus ja vesihuoltoon liittyvä tiedotus hoidetaan omana työnä.

Toimintaympäristön muutokset

Vesihuollon maksuja ja hintoja koskeva ohjeistus on muuttunut entistä selkeämmin aiheuttamisperiaatetta noudattavaksi myös alueellisesti. Veden ominaiskulutus ja Kajaanin Veden tuotteiden kokonaisymyynti vähenee, mikä pienentää käyttömaksutuloja. Ikääntyvän vesihuoltoverkoston sekä prosessilaitteiden ja -rakennusten korjausvelan hallinta ylläpitää merkittävää saneeraustarvetta. Vesihuollon digitaalisuus ja asiakaslähtöisyysvaatimukset kasvavat.

Palvelulinjaukset

Palvelulinjaus
Saneerausinvestointeja korjausvelan hallitsemiseksi toteutetaan valtuustokausittain päivitettävän korjausvelkaselvityksen mukaisella määrällä vuosittain.
Keskitytään perustehtävään ja toimintavarmuuteen. Muita tehtäviä otetaan vastattavaksi harkiten vain, mikäli niistä saatava kate on vähintään ydintehtävistä perittävän katteen tasolla ja resurssija tai kapasiteettia on niihin käytettävissä.
Vuoto- ja hulevesien pääsyä jätevesiviemäriin vähennetään omin investoinnein sekä yhteistyössä ympäristöteknisen toimialan kanssa.
Täysin veden etämittaukseen ja reaaliaikaiseen laskutukseen siirrytään 2020-luvun puoliväliin mennessä.
Taksamalla uudistetaan Vesilaitosyhdistyksen ohjeen mukaisesti niin, että aiheuttamisperiaate toteutuu nykyistä selkeämmin. Uudistuksessa huomioidaan, että laskutettava talous- ja jätevesimäärä vähenee, hulevedet ohjataan pois jätevesiviemäristä ja keskitytään taloudellisesti kestävästi ydintehtäviin.
Peuraniemen jätevedenpuhdistamon tekninen käyttöikä päättyy 2020-luvun lopussa. Korvaava jätevedenpuhdistamo rakennetaan sitä ennen.
Vesihuollon (talous- ja jätevesi) tuotannon ja jakelun ohjausta tehostetaan hyödyntämällä mitattua tietoa.
Prosesseja sujuvoitetaan ja suoraviivaistetaan ja itsepalveluominaisuuksia kehitetään hyödyntämällä digitalisuutta.
Riskikartoitukset (WSP, SSP ja Granite) ja varautumissuunnitelma päivitetään.

Sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Tavoite 2021
Tuottovaatimus	1 200 000 euroa, joka koostuu peruspääoman korosta ja tulou- tuksesta
Tilikauden ylijäämä ennen varauksia	> 700 000 euroa (ei sitova)

Toiminnalliset tavoitteet

Hyvää elämää älykkäässä kaupungissa

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2021
Asiakastyytyväisyys	Kuntatekniikan palvelukyselyn vesihuol- lon osuuden keskiarvo parillisina vuosina, 0 - 5	- (mitataan 2022)
Vesihuollon toimitusvarmuus	Vedenjakelun suunnittelemttomat käyttökatkokset, tuntia/asukas/vuosi	0,10
Sähköisen palvelun lisääminen	Vesimittarien etäluku	42 % vesimittareista etäluennassa

Resurssiviisautta luontokaupungissa

Energiatehokkuus	Jätevedenpumppaamoiden energiate- hokkuus optimoitu, % pumppaamoista	65 %
Ympäristöystävällinen viemärointi ja jätevedenpuhdistus	Jätevedenpuhdistamon kuukausinäytteis- tä lupaehtojen mukaisia, %	92 %

Osaajista elinvoimaa

Harjoittelupaikkojen tarjoaminen tuleville osaajille	Harjoittelu- ja työssäoppimispaikkoja, htv/vuosi	0,8
---	---	-----

Riskienhallinta

20 – 25 **Kriittinen tai ei siedettävissä oleva riski.** Tällainen riskitekijä vaatii yleensä välittömiä toimia.

10 – 16 **Merkittävä tai nopeasti toimenpiteitä vaativa riski.** Yleensä tämän kaltaiselle riskille on luotava suunnitelma, jolla sitä hallitaan, esimerkiksi sen pienentämisen osalta.

4 – 9 **Huomioitava tai seurattava riski.** Välittömät toimenpiteet eivät ole välttämättömiä, mutta riskiä ja sen kehittymistä on seurattava.

1 – 4 **Ei riskiä tai hyvin matala riski.** Ei vaadi välittömiä toimenpiteitä.

Riskiluokka	Riski	Riski-arvio
Strategiset riskit	Laajennetaan vastuualuetta esim. vesiosuuskuntien liittämisen tai kunta-/vesilaitosfuusioiden kautta vaikuttaen vastuiden lisääntymiseen, tehokkuuden (m ³ /km) heikkenemiseen ja edelleen resurssitarpeisiin ja asiakashinnoitteluun	Todennäköisyys: 3 Vakavuus: 3 9
Strategiset riskit	Toimintakyvyn tai palvelutason heikkeneminen puutteellisen omaisuudenhallinnan (korjausvelan kasvun) vuoksi	Todennäköisyys: 2 Vakavuus: 4 8
Strategiset riskit	Kajaanin Veden vastuulle määritetään tehtäviä, joihin sisältyy merkittäviä vastuita tai riskejä, ovat liikelaitosmalliin sopimattomia tai vaativat merkittäviä lisäresursseja.	Todennäköisyys: 2 Vakavuus: 3 6
Rahoitusriskit	Myyntivolyymin vähentyminen, josta seuraa tulojen supistuminen.	Todennäköisyys: 5 Vakavuus: 1 5
Rahoitusriskit	Suurten investointien (esim. jätevedenpuhdistamo) rahoitusprosessissa epäonnistuminen	Todennäköisyys: 2 Vakavuus: 4 8
Toiminnalliset riskit	Vesihuollon laaja häiriötilanne poikkeuksellisten sääilmiöiden, sähkö- tai tietoliikennejärjestelmien keskeytyksen vuoksi	Todennäköisyys: 2 Vakavuus: 3 6
Vahinkoriskit	Korvausvastuu vastuuvakuutuksen piiriin kuulumattomasta vesihuollon virheestä aiheutuneesta vahingosta	Todennäköisyys: 3 Vakavuus: 2 6
Vahinkoriskit	Korvausvastuu ympäristölupaehdot ylittävistä päästöistä (esim. jätevedenpuhdistamon toimintahäiriö tai laaja häiriö viemäröinnissä).	Todennäköisyys: 3 Vakavuus: 2 6
Vahinkoriskit	Pandemiariski	Todennäköisyys: 2 Vakavuus: 2 4
Rahoitusriskit	Kajaanin Veden palveluja myydään tappiolla tai ilman katetta.	Todennäköisyys: 5 Vakavuus: 2 10
Toiminnalliset riskit	Vesihuollon häiriötilanne talousveden laatuhäiriön vuoksi.	Todennäköisyys: 2 Vakavuus: 4 8

Sisäinen valvonta

Valvonnan kohde	Toimenpiteet
Päätöksentekoprosessi	Vastuut selkeästi määritelty (hallintosääntö & Kajaanin Veden toimintasääntö)
Henkilöstöasiat	Kaupungin henkilöstöohjelma ja sen seuranta käytössä Kehityskeskustelut pidetään vuosittain kesäkuun loppuun mennessä. Työyhteisötaitojen merkitystä työyhteisön toimintaan korostetaan.
Taloussuunnittelu	Talousarvion toteutumista seurataan kuukausittain.
Kirjanpito ja maksuliikenne	Tehtäväkokonaisuuksien ja tehtävänjaon tarkentaminen Kajaanin Veden ja taloushallinnon välillä asiakastietojärjestelmän käyttöönoton jälkeen
Talousraportointi	Talousraportointi johtokunnan jäsenille kuukausittain, käsittely johtoryhmässä ja johtokunnassa.
Omaisuuksien hallinnointi	Korjausvelan määrän lisääntyminen pyritään estämään ajantasais- ten korjausvelkalaskelmien ja riittävien sekä oikein kohdennettujen sanee- rausinvestointien avulla.
Tietohallinto ja tietoturva	Tietosuojaselosteet ajan tasalla Tietohallinto- ja tietoturvaosaamisresurssien turvaaminen tietohallintoa hyö- dyntäen tai muilla keinoin sekä tarpeiden aktiivinen esille tuominen tietohal- linnolle
Avustusten, takausten ja vakuuksien myöntä- minen	Kajaanin Vesi ei myönnä avustuksia, takauksia tai vakuuksia.
Sopimushallinta	Sopimusvastuut määritetty
Hankkeiden (projektien) hallinnointi	Ei omaa hanketoimintaa

Henkilöstö

Kajaanin Vesi	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Yhteensä (Henkilöstö, htv2)	19,9	20,7	19,3	18,8	18,8

TULOSLASKELMAOSA 1000 €	TP 2019	TA 2020 muutoksineen	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liikevaihto	7 404	7 518	7 705	7 785	7 863
Liiketoiminnan muut tuotot	18	5	2	2	2
Muut tuet ja avustukset	4		4	4	4
Materiaalit ja palvelut	-2 168	-2 379	-2 330	-2 377	-2 425
Henkilöstökulut	-1 203	-1 224	-1 219	-1 216	-1 228
Poistot ja arvonalentumiset	-1 791	-1 876	-2 001	-1 911	-1 985
Liiketoiminnan muut kulut	-96	-104	-106	-108	-110
Liikelylijäämä	2 168	1 940	2 055	2 179	2 121
Rahoituskulut	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Rahoitustuotot	10				
Tilikauden yli-/alijäämä	978	740	855	979	921

INVESTOINTIOSA 1000 €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Investointimenot yhteensä	-2 458	-3 030	-2 850	-3 000	-3 000
Rahoitusosuudet	0	0	0		
Nettoinvestoinnit	-2 458	-3 030	-3 175	-3 000	-3 000
Rakennukset	0	0	0		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-2 399	-2 730	-2 800	-3 000	-3 000
Rahoitusosuudet		0	0		
Suunnittelu					
Rakentaminen	-1 674	-1 950	-1 715	-1 920	-1 960
Rahoitusosuudet					
Hulevesi- omaisuuden luovutus kaup.					
Vedenottamat ja pohjavesialueet		-10	0	-200	0
Vedenkäsittelylaitokset, vesisäiliöt ja paineenkorotusasema	-376	-140	-220	0	-500
Jätevedenpumppaamot ja -puhdistamot	-348	-630	-540	-580	-240
Koneet ja kalusto	-1	-200	-325	-300	-300
Aineettomat oikeudet	-59	-100	-50		

RAHOITUSOSA 1000 €	TP 2018	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnan rahavirta	2 770	2 616	2 856	2 890	2 906
Liikelyli- /alijäämä	2 168	1 940	2 055	2 179	2 121
Poistot ja arvonalentumiset	1 791	1 876	2 001	1 911	1 985
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 189	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Investointien rahavirta	-2 458	-3 030	-2 850	-3 000	-3 000
Investointimenot	-2 458	-3 030	-2 850	-3 000	-3 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	310	-414	6	-110	-94
Rahoituksen rahavirta	-297	150	125	125	125
josta liittymismaksut	204	150	125	125	125
Vaikutus maksuvalmiuteen	13	-264	131	15	31